

Valtuutettu Jonna Meron ym. valtuutettujen aloite taiteen perusopetuksen järjestämisestä ja kehittämisestä

Vapaa-aikalautakunta 29.11.2022 § 123
2116/12.00.01/2022

Kaupunginvaltuusto 29.11.2021 § 195

Valtuutettu Jonna Mero jätti seuraavan aloitteen:

“Taiteen perusopetus on tavoitteellista asteittain etenevää opetusta, jonka tavoitteena on antaa oppilaalle valmiuksia itseilmaisuun, taiteenalan ammatilliseen koulutukseen ja taiteenalan korkea-asteen koulutukseen. Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaan opetettavia taiteenaloja ovat tällä hetkellä arkkitehtuuri, kuvataide, käsityö, mediataide, musiikki, sanataide, sirkustaide, tanssi ja teatteritaide.

Tällä hetkellä Raisiossa on mahdollista saada taiteen perusopetusta ainoastaan kuvataiteessa, jonka opetuksen järjestäjänä toimii Raisio-opisto. Lisäksi Raision kaupunki ostaa musiikkiopistopaikkoja Naantalin musiikkiopistosta ja Turun konservatorio ja musiikkiopistosta, mutta opetus järjestetään näiden oppilaitosten tiloissa Raision ulkopuolella. Yhdenvertaisuuden edistämiseksi opetusta tulisi pyrkiä järjestämään mahdollisimman lähellä, jotta esimerkiksi opetuspaikalle kuljettaminen ja siitä muodostuvat kustannukset eivät ole esteenä opetukseen osallistumiselle.

Turun seudulla on useita eri taiteenalojen toimijoita, joilla on jo opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä lupa taiteen perusopetuksen järjestämiseksi. Lisäksi Raisiossa on aktiivinen Raisio-teatteri, Raision VPK:n soittokunta ja Raision nuorisosoittokunta.

Esitän, että Raisio selvittää Raisio-opiston ja lähialueen eri taiteenalojen toimijoiden mahdollisuudet tarjota taiteen perusopetusta Raisiossa joko itsenäisinä toimijoina tai yhteistyössä muiden kanssa. Esitän myös, että Raisio aktiivisesti edistää taiteen perusopetuksen järjestämisen monipuolistamista Raisiossa esimerkiksi tarjoamalla kohtuuhintaisia ja sopivia tiloja toimijoiden käyttöön sekä kutsumalla heitä taiteen perusopetuksen järjestäjiksi Raisioon.

Jonna Mero	Mirva Salonen
Saila Rintee	Jani Suominen
Ella Mylly	Niko Toivonen
Niko Dahlgren	Ari Korhonen
Helinä Aaltonen	Jukka Rantala
Annika Ollila	Janne Laulumaa
Anneli Kivijärvi	Sari Suominen
Niina Äikäs	Elisa Vuorinen
Juha Hellstén”	

Päätös

Aloite merkittiin pöytäkirjaan ja lähetettiin kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 13.12.2021 § 461

" - Kaupunginhallitus lähettää - - valtuutettu Jonna Meron aloitteen taiteen perusopetuksen järjestämisestä ja kehittämistä sivistyslautakunnan valmisteltavaksi. - -"

Vapaa-aikalautakunta 29.11.2022

Valmistelija: kirjasto- ja kulttuuritoimen johtaja Tiina Salo ja Raisio-opiston rehtori Gitte Enqvist, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Kaupunginhallitus on lähettänyt aloitteen sivistyslautakunnan valmisteltavaksi. Taiteen perusopetus koskee sivistys- ja vapaa-aikatoimialaa, joten aloite käsitellään sekä sivistyslautakunnassa että vapaa-aikalautakunnassa.

Kulttuurilla on tutkitusti huomattavia hyvinvointi- ja terveysvaikutuksia kaikenikäisten kansalaisten elämään. Kulttuuri onkin osa ennalta ehkäiseviä palveluja, joiden merkitys lisääntyy, koska sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia on tarpeen hillitä. Kulttuuriin kasvatetaan ja kasvatetaan. Kaikkien täytyy saada osansa kulttuurista lapsuudesta alkaen koko eliniän ajan. Omakohtainen tekeminen ja kokeminen lisäävät osallisuutta, aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista ja keskeisistä sisällöistä taiteenaloittain päättää opetushallitus. Linkki opetushallituksen sivuille <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/taiteen-perusopetuksen-opetussuunnitelman-perusteet>.

Kulttuuripalvelut tarjoaa raisiolaisille lapsille ja nuorille mahdollisuuksia musiikin harrastamiseen Raision nuorisosoittokunnan kautta ja ostamalla oppilaspaikkoja Turun musiikinopetus Oy:ltä ja Naantalin musiikkiopistolta. Myös Harrastamisen Raision mallin kautta on mahdollista osallistua orkesterikerhon toimintaan. Usein lasten musiikinopiskelu etenee niin, että lapsi aloittaa musiikkiharrastuksen yksityisessä musiikkikoulussa tai Nuorisosoittokunnassa, joissa hän saa alkuopetuksen soittimeen. Kun taidot ja kiinnostus kasvaa, hän saattaa jatkaa taiteen perusopetuslain mukaisessa oppilaitoksessa, kuten Turun musiikinopetus Oy tai Naantalin musiikkiopisto. Molemmat oppilaitokset tarjoavat taiteen perusopetuslain musiikin laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta. Vapaa-aikalautakunnan hyväksymän sopimuksen mukaan kaupungilla on 40 oppilaspaikkaa Turun musiikinopetus Oy:ssä (yhdistynyt Turun konservatorio ja Turun seudun musiikkiopisto) ja 20 oppilaspaikkaa Naantalin musiikkiopistossa. Korona on hieman verottanut opiskelijoiden määrää, mutta voi otaksua, että oppilasmäärät palaavat ajan myötä ennalleen.

Aloitteen valmistelijat pyysivät Turun soitinopetus Oy:stä ja Naantalin musiikinopistosta näkemystä musiikinopetuksen järjestämisestä Raisiossa. Oppilaitosten lausunnoissa todettiin, että oppilailta tai heidän huoltajiltaan ei ole tullut toiveita järjestää opetusta Raisiossa, vaan että opistot muodostavat ainutlaatuisen musiikin oppimisympäristön, joka innostaa ja kannustaa musiikin oppimiseen ja tarjoaa elämyksiä elinikäisen hyvän musiikkisuhteen kasvulle. Oppilaitoksissa on myös luontevat mahdollisuudet päästä vaikkapa heti oman pääaineen oppitunnin jälkeen yhteissoittoon tai musiikin perusteiden ryhmiin.

Molemmat oppilaitokset toteavat, että opetuksen antaminen Raisiossa on mahdollista, mutta se vaatii useiden kymmenien tuhansien investointeja (pianoluokkaan kaksi akustista soitinta, joista ainakin toinen flyygeli,

yhteismusisoinnissa vaadittava riittävän iso ja korkea tila, kaikki soittimet ja musiikkiteknologiassa vaaditut erityisvarustellut tietokoneet). Lisäksi todettiin, että kun oppitunteja aiemmin järjestettiin Raision koulujen tiloissa, tunnit pääsivät alkamaan myöhemmin, koulujen oman opetuksen takia. Lausunnot oheismateriaalina.

Kuten aloitteessa todetaan, Raisiossa on mahdollista saada taiteen perusopetusta kuvataiteessa ja opetuksen järjestäjä on Raisio-opisto. Toisin sanoen Raision lasten ja nuorten kuvataidekoulu toimii opiston osana ja tarjoaa kuvataiteen yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta.

Kuvataidekoululla on käytössään kuvataiteelliseen toimintaan hyvin soveltuvat, mutta kooltaan rajalliset tilat. Opiston tavoitteena on kehittää kuvataidekoulun toimintaa ja lisätä koulun opiskelijamäärää. Vuonna 2022 kuvataidekoulussa opiskelee alustavan tilaston mukaan 98 lasta ja nuorta. Oppilasmäärä on koronaa edeltävään aikaan verrattuna hieman pienempi (keskimäärin 110 opiskelijaa/vuosi). Ensimmäisenä askeleena oppilasmäärän kasvattamiseksi on syksyllä 2022 käynnistetty 4-5 -vuotiaiden kuvataideryhmä, josta oppilaat ohjataan jatkamaan kuvataidekoulussa. Raisio-opistolla ja kulttuuripalveluilla on tavoitteena kehittää Friisilän verstaal alueen toimintoja vuoden 2024 aikana siten, että kuvataidekoulun toimitiloja voidaan ajanmukaistaa ja laajentaa ja toimintaa lisätä.

Lisäksi opistolla on pitkäaikaista kokemusta lastenteatteritoiminnan järjestämisestä. Opistossa toiminut Raision lasten ja nuorten teatteri oli aikoinaan laaja teatterikurssien kokonaisuus, mutta Raision teatterin menetettyä Harkossa sijainneet teatteritilat, myös lastenteatteri jäi ilman teatteriharrastukselle sopivaa harjoitustilaa. Väistötiloissa, normaalissa koululuokassa, toiminen vähensi opiskelijamäärää pikkuhiljaa. Tällä hetkellä opistolla on Raisiossa yksi yhdeksän oppilaan lastenteatteriryhmä. Ryhmä harjoittelee Raision teatterin nykyisissä tiloissa, Vanhalla kauppaoppilaitoksella. Tilojen käytöstä ja näytösten järjestämisestä sovitaan yhteistyössä Raision teatterin kanssa.

Teatteritaiteen osalta aloitteen valmistelijat ovat kysyneet Turun Nuoren Teatterin näkemystä taiteen perusopetuksen järjestämisestä Raisiosta. Turun Nuori Teatteri on vuonna 1972 perustettu ammattijohtoinen harrastajateatteri, joka on vuodesta 1996 lähtien tarjonnut teatteritaiteen perusopetusta alueen lapsille ja nuorille. Taiteen perusopetuksen opettajat ovat pedagogisen pätevyyden omaavia teatterialan ammattilaisia. Turun Nuorella Teatterilla on kiinnostusta ja valmiudet itsenäisenä toimijana laajentaa teatteritaiteen perusopetusta myös Raisioon. Opetustoimintaa varten teatteri tarvitsee käyttöönsä teatteriopetukseen soveltuvat opetustilat. Ideaalein opetustila olisi teatteritila. Mikäli teatteritilaa ei ole mahdollista järjestää, opetustilan tulisi olla kooltaan sellainen, jossa on tilaa liikkua (esim. pieni liikuntasali tms., tavallinen luokkahuone ei sovellu teatteritoimintaan).

Edellä esitetyn pohjalta on todettava, että taiteen perusopetuslain mukaisia musiikin, teatterin ja muiden taiteenalojen opintoja on mahdollista tuoda Raisioon, kunhan toiminnalle voidaan tarjota asianmukaiset tilat ja välineet ja kaupunki tukee toimintaa taloudellisesti. Kuvataidekoulun osalta voidaan todeta, että toimintaa on mahdollista laajentaa, kun Friisilän verstaal alueen toimitilat ajanmukaistuvat 2024. Asia tuodaan päätöksentekoon vuoden 2024 talousarvion valmistelun yhteydessä.

Päätösehdotus

Vapaa-aikalautakunta antaa valtuustoaloitteeseen edellä olevan vastauksen.

Päätös

Saila Rintee ehdotti Terhi Valkeejärven ja Juha Hellsténin kannattamana, että vapaa-aikalautakunta hyväksyy päätösehdotuksen siten muutettuna, että vapaa-aikalautakunta antaa valtuustoaloitteeseen edellä olevan vastauksen ja edellyttää, että selvitetään mahdollisuus laajentaa taiteen perusopetusta muidenkin taiteenlajien kuin kuvataiteen osalta.

Puheenjohtaja totesi, että keskustelun aikana on tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu ehdotus ja asiasta on äänestettävä.

Suoritettussa äänestyksessä esittelijän tekemää pohjaehdotusta kannatti kolme jäsentä (Jyrki Heiskari, Pasi Kujala ja Tapio Soiniitty), ja vastaehdotusta viisi jäsentä (Annika Karvonen, Juha Hellstén, Aija Salerto, Saila Rintee ja Terhi Valkeejärvi). Sari Packalén äänesti tyhjää.

Puheenjohtaja totesi, että Saila Rinteen päätösehdotus oli tullut vapaa-aikalautakunnan päätökseksi.